DE NATIONALE ASSEMBLÉE
VAN DE REPUBLIEK SURINAME

Onafhankelijkheidsplein 10 / Henck Arronstraat 2-4 & 6
Paramaribo, Suriname | Tel.: +597 475-180 (Centrale) | www.dna.sr

DNA no.: 2101/26

Paramaribo, 10 November 2026

De President van de
Republiek Suriname,
Mevrouw drs. J. Simons

Onderwerp: aanbieding Eindverslag

Mevrouw de President,

Hierbij doe ik u toekomen het Eindverslag der Commissie van Rapporteurs voor de ontwerpwet houdende ***goedkeuring van de "Overeenkomst tussen de Regering van de Republiek Suriname en de Regering van de Verenigde Staten van Amerika inzake de ondersteuning bij het onderscheppen van burgerluchtvaartuigen in het kader van de bestrijding van de illegale drugshandel"***

De Voorzitter van
De Nationale Assemblée,

Dr. h.c. ir. Michael Ashwin Adhin

Cc: De Vice-President van de Republiek Suriname
De Minister van Transport, Communicatie en Toerisme

JurO/RR

Wet van.....,
houdende goedkeuring van de "Overeenkomst tussen de Regering van de Republiek Suriname en de Regering van de Verenigde Staten van Amerika inzake de ondersteuning bij het onderscheppen van burgerluchtvaartuigen in het kader van de bestrijding van de illegale drugshandel"

EINDVERSLAG

DER

COMMISSIE VAN RAPPORTEURS

==========

PREADVIES

De Commissie van Rapporteurs (hierna te noemen: de *Commissie*) heeft kennis genomen van de onderhavige ontwerpwet en de daarbij behorende Memorie van Toelichting.

De ontwerpwet beoogt een juridisch samenwerkingskader tot stand te brengen voor de onderschepping van burgerluchtvaartuigen binnen het Surinaamse luchtruim, in samenwerking met de Verenigde Staten van Amerika en met inachtneming van toepasselijke internationale normen en standaarden.

Tijdens **haar eerste vergadering op donderdag 15 oktober 2026** heeft de Commissie de werkwijze en het traject voor het vooronderzoek vastgesteld.

De Commissie benadrukt het staatsrechtelijke belang van een duidelijke juridische grondslag en een nauwkeurige afbakening van de voorgestelde bevoegdheden. Gelet op de mogelijke gevolgen voor de nationale soevereiniteit en de uitoefening van bevoegdheden binnen het Surinaamse luchtruim, acht zij het noodzakelijk de vereiste parlementaire goedkeuring, de

bevoegdheidsverdeling en de waarborgen voor een rechtmatige en proportionele uitvoering nader te onderzoeken

In het preadvies heeft de Commissie in dit kader besloten de volgende actoren te horen:

1. het Ministerie van Justitie en Veiligheid;
2. het Ministerie van Defensie;
3. het Ministerie van Buitenlandse Zaken, Internationale Handel en Samenwerking;
4. het Ministerie van Transport, Communicatie en Toerisme, in het bijzonder de Luchtvaartdienst Suriname.

Indien daartoe aanleiding bestaat, zal de Commissie tevens vertegenwoordigers van de Nationale Veiligheid horen.
(zie Preadvies d.d. 22 oktober 2026 (Cie. 209/ CvR "AREAL INTERCEPTIONASSISTANCEAGREEMENT" /01–2026).

VOORONDERZOEK

In de Huishoudelijke Vergadering van **dinsdag 27 oktober 2026 (H. 27)** heeft De Nationale Assemblée zich in vooronderzoek gebogen over het door de Commissie uitgebrachte preadvies. De Nationale Assemblée heeft tijdens deze vergadering besloten mee te gaan met het voorstel van de commissie inzake het verder onderzoek van de ontwerpwet

ONDERZOEK

❖ Gehouden vergaderingen

Op **donderdag 15 oktober 2026** heeft de Commissie haar eerste commissievergadering inzake de ontwerpwet gehouden. Tijdens deze vergadering zijn de relevante actoren geïdentificeerd en is de werkwijze voor het vooronderzoek van de ontwerpwet vastgesteld.
(zie Preadvies d.d. 22 oktober 2026 (Cie. 209/ C.v.R "AREAL INTERCEPTIONASSISTANCEAGREEMENT" /01–2026).

Op **donderdag 22 oktober 2026** heeft de Commissie in het kader van de ontwerpwet een vergadering gehouden met het Ministerie van Justitie en Veiligheid, het Ministerie van Defensie, het Ministerie van Transport, Communicatie & Toerisme en het Ministerie van Buitenlandse Zaken, Internationale Handel & Samenwerking.

Door de Commissie van Rapporteurs worden de volgende vragen en aandachtspunten aan de orde gesteld aan het Ministerie van Defensie en aan het Ministerie van Politie en Veiligheid t.w.:

- Is de AIAA in overeenstemming met de Grondwet en de toepasselijke nationale en internationale wetgeving?
- Hoe verhoudt de AIAA zich tot het Verdrag van Chicago van 1944 inzake de internationale burgerluchtvaart, mede gelet op de strikte beperkingen op het gebruik van geweld tegen burgerluchtvaartuigen in relatie tot het recht op zelfverdediging, en op de ruimere interpretatie die de Verenigde Staten van Amerika aan dit begrip geven, waaronder ook de bestrijding van drugshandel vanuit het oogpunt van nationale veiligheid?
- Welke garanties krijgt Suriname ter bescherming van de nationale soevereiniteit en de belangen van de Staat?
- In hoeverre kan de onderschepping van luchtvaartuigen gevolgen hebben voor de nationale soevereiniteit van Suriname?
- Is de overeenkomst in haar huidige vorm aanvaardbaar en uitvoerbaar voor Suriname, met behoud van de nationale soevereiniteit?
- Welke autoriteit is juridisch bevoegd om opdracht te geven tot de onderschepping van verdachte luchtvaartuigen, en wie is verantwoordelijk voor de uitvoering daarvan: Surinaamse of Amerikaanse autoriteiten?
- Ligt de beslissing om daadwerkelijk te onderscheppen uitdrukkelijk bij Suriname, ook als de Verenigde Staten van Amerika naartoe aandringt?
- Is in de overeenkomst voldoende duidelijk vastgelegd welke bevoegdheden Suriname behoudt en welke rol de Verenigde Staten van Amerika zullen vervullen?
- Welke concrete handelingen en welke technische, logistieke en operationele ondersteuning zullen de Verenigde Staten van Amerika in het kader van deze overeenkomst verlenen?
- Wat wordt in militaire termen verstaan onder "commando, controle en communicatie ondersteuning" in de definitie van Amerikaanse steun (art. 1), gelet op de stelling dat Suriname in de lead is?

- Heeft de overeenkomst uitsluitend betrekking op vliegtuigen of ook op vaartuigen (boten, schepen)?
- Waarom is gekozen voor samenwerking met de Verenigde Staten van Amerika en welke overwegingen liggen aan deze keuze ten grondslag?
- Hoe wordt de juistheid en betrouwbaarheid van de uitgewisselde inlichtingen gecontroleerd?
- Onder welke voorwaarden mag Suriname de verkregen informatie aan derden verstrekken, en welke gevolgen heeft de verplichting tot voorafgaande schriftelijke toestemming voor het zelfstandig delen van informatie door Suriname?
- Welke operationele capaciteit heeft Suriname om zelfstandig verdachte luchtvaartuigen te onderscheppen, en beschikt het Ministerie van Defensie over geschikte luchtvaartuigen, materieel en personeel om deze taken uit te voeren?
- Is het Ministerie van Defensie het afgelopen jaar in staat geweest intercepties uit te voeren, en neemt het ministerie de Amerikaanse hulp aan?
- Is de huidige samenwerking voldoende om de beoogde onderscheppingstaken uit te voeren, en welke aanvullende voorzieningen zijn eventueel noodzakelijk?
- Is het mogelijk om opnieuw met de Amerikaanse autoriteiten te onderhandelen over onduidelijke bepalingen van de overeenkomst, en kunnen wijzigingen of aanvullingen worden besproken en overeengekomen voordat tot daadwerkelijke implementatie wordt overgegaan?
- Welke aanpassingen zijn noodzakelijk om onduidelijkheden over de uitvoering en de bevoegdheden van de betrokken autoriteiten weg te nemen?
- Kunnen omstandigheden ertoe leiden dat Suriname zelf de overeenkomst opschort of beëindigt (art. 5 voorziet nu alleen in opschorting door de Verenigde Staten van Amerika)?
- Komt er een rapportageplicht van Defensie aan De Nationale Assemblée over wat de Verenigde Staten van Amerika aan Suriname verstrekt?
- Kan de regering op korte termijn juridisch advies verkrijgen over de overeenkomst en de mogelijke gevolgen voor Suriname, en is het wenselijk om deskundigen en relevante stakeholders uit te nodigen om door middel van een presentatie nadere informatie over de overeenkomst te verstrekken?

- Bij de beoordeling van de overeenkomst moet rekening worden gehouden met de belangen van de Staat Suriname.
- De nationale soevereiniteit moet beschermd blijven.
- Er zijn garanties nodig over de bevoegdheden van de Verenigde Staten van Amerika en over de uitvoering van de overeenkomst.
- De overeenkomst moet worden getoetst aan de Grondwet en de toepasselijke wetgeving.

Door het Ministerie van Defensie is het volgende aan de orde gesteld:

- De operationele uitvoering blijft onder Surinaamse jurisdictie.
- Voor onderschepping binnen het Surinaamse luchtruim is Surinaamse toestemming vereist. Buitenlandse militaire eenheden mogen niet eigenmachtig optreden zonder expliciete Surinaamse toestemming.Suriname behoudt de leiding en is de beslissende partij;
- De operationele autoriteit ligt bij het multidisciplinaire team (luchtmacht, Justitie en Veiligheid en het Korps Politie Suriname);
- De Verenigde Staten van Amerika mogen alleen assisteren bij identificatie en volgen;
- Het bevel tot onderschepping of het dwingen tot landen moet door Surinaamse autoriteiten worden gegeven. De Verenigde Staten van Amerika komen pas in actie op verzoek van Suriname;
- De AIAA is een assistentie- en bijstandsovereenkomst.
- De samenwerking betreft inlichtingen, radargegevens, sensorgegevens, communicatievoorzieningen en logistieke en tactische ondersteuning;
- De Verenigde Staten van Amerika leveren real-time radargegevens via het Cooperative Situational Information Integration systeem;
- Het doel is de bestrijding van illegale drugshandel, de identificatie en monitoring van verdachte luchtvaartuigen en de bescherming van het nationale luchtruim;
- De exacte omvang van de ondersteuning en de reikwijdte van de activiteiten moeten nader worden vastgesteld.
- Huidige stand: de overeenkomst gaat voor nu alleen om informatiesharing. Interceptie is nog niet aan de orde;

- Indicatoren voor verdachte luchtvaartuigen zijn het niet gebruiken van de juiste identificatiecodes, het niet reageren op oproepen en het negeren van instructies;
- De precieze criteria en de toepassing in de praktijk moeten nader worden verduidelijkt;
- Art. 3 bis van het Verdrag van Chicago verbiedt het gebruik van wapens tegen burgerluchtvaartuigen in vlucht;
- De AIAA richt zich primair op non-lethal interceptie (identificatie, begeleiding, dwingen tot landen);
- Het neerschieten van een ongewapend burgertoestel is niet toegestaan, tenzij sprake is van een directe, aantoonbare terroristische dreiging of zelfverdediging;
- Het Surinaamse defensiebeleid en de geweldsinstructies moeten hierop worden afgestemd;
- Defensie erkent de zorg dat de Verenigde Staten van Amerika een ruimere uitleg van zelfverdediging hanteren en blijft alert en prudent;
- Handelen zonder toestemming, begeleiding of Surinaamse leiding is niet toegestaan;
- Verdere investeringen en verbeteringen zijn nodig op het gebied van radar, sensoren, communicatie, materieel en logistiek;
- Buitenlandse partners zien Suriname via satellieten en andere technologie al;
- Daarom is gekozen voor gezamenlijk handelen op basis van gedeelde informatie, met Suriname als beslissende partij.
- De concrete juridische garanties moeten nader worden verduidelijkt;
- Het Ministerie van Defensie benadrukt de noodzaak om zo snel mogelijk advies te verkrijgen.

(zie het verslag van de commisssie d.d donderdag 22 oktober 2026 Cie 211- C.v.R "AREAL INTERCEPTIONASSISTANCEAGREEMENT" /02–2026).

Op **dinsdag 27 oktober 2026 heeft** de Commissie een vergadering gehouden met het Ministerie van Buitenlandse Zaken, Internationale Handel & Samenwerking. Tijdens de vergadering is de minister breedvoerig ingegaan op de ontwerpwet en heeft zijn zienswijze kenbaar gemaakt.

De Commissieleden hebben de volgende aandachtspunten inzake de overeenkomst aan de orde gesteld aan de Minister:

- De verenigbaarheid van de bepalingen van de overeenkomst met de Grondwet van de Republiek Suriname, in het bijzonder ten aanzien van de bevoegdheden bij de onderschepping van luchtvaartuigen;
- De nadere afbakening van de begrippen 'commandant' en 'ondersteunend commando', waarbij de gezags- en beslissingsbevoegdheid van Suriname gewaarborgd dient te blijven;
- De verduidelijking van de autoriteit die bevoegd is tot het nemen van besluiten over de onderschepping van verdachte luchtvaartuigen;
- De afhankelijkheid van door de Verenigde Staten verstrekte informatie en de mogelijkheden voor Suriname om de juistheid en betrouwbaarheid daarvan zelfstandig te verifiëren;
- De wederkerigheid bij de informatie-uitwisseling, in het bijzonder de beperkingen op het verstrekken van Amerikaanse informatie aan derden zonder voorafgaande toestemming;
- De zeggenschap van Suriname over informatie die betrekking heeft op het eigen luchtruim;
- De toepassing van de vijftien identificatiecriteria voor verdachte luchtvaartuigen, in het bijzonder de vraag of deze criteria cumulatief van toepassing zijn;
- De voorwaarden waaronder op basis van verstrekte informatie tot onderschepping, het lossen van waarschuwingsschoten of andere maatregelen kan worden overgegaan;
- De verenigbaarheid van de bepalingen inzake geweldgebruik en zelfverdediging met het toepasselijke internationale recht;
- De bevoegdheid om onderschepte luchtvaartuigen tot landen te brengen en de vaststelling van de daarvoor aangewezen locaties;
- De waarborging van een gelijkwaardige verdragsrelatie tussen Suriname en de Verenigde Staten van Amerika, met inachtneming van de wederzijdse rechten en verplichtingen;
- De mogelijke eenzijdigheid van bepaalde verdragsbepalingen en de gevolgen daarvan voor de rechtspositie en soevereiniteit van Suriname;
- De overeenkomst voorziet uitsluitend in een opzeggingsrecht voor de Verenigde Staten en niet in een gelijkwaardig opzeggingsrecht voor Suriname;

- De regeling en procedure voor geschillenbeslechting indien tussen Suriname en de Verenigde Staten een geschil ontstaat over de interpretatie of uitvoering van de overeenkomst;
- De mogelijkheid om de gesignaleerde juridische bezwaren vóór de inwerkingtreding van de overeenkomst te ondervangen door middel van een aanvullend protocol of een verdragswijziging;
- De mogelijkheden tot aanpassing van de overeenkomst door middel van een notawisseling, mede gelet op de wijze waarop deze tot stand is gekomen;

Door het Ministerie van Buitenlandse Zaken, Internationale Handele &Samenwerking zijn enkele aandachtspunten aan de orde gesteld t.w.:

- Suriname zet zich in voor de bestrijding van grensoverschrijdende criminaliteit en de versterking van het toezicht op het luchtruim, onder meer door samenwerking met andere landen, waaronder Brazilië;
- Suriname beschikt niet over alle noodzakelijke radar- en veiligheidsinformatie en is voor bepaalde gegevens afhankelijk van de Verenigde Staten. De overeenkomst beoogt de informatie-uitwisseling over illegale vliegbewegingen te faciliteren;
- De commandobevoegdheid blijft bij Suriname berusten, waarbij de Amerikaanse betrokkenheid uitsluitend ondersteunend van aard is en de Surinaamse wet- en regelgeving van toepassing blijft;
- Bij eventuele wijzigingen van de overeenkomst dient rekening te worden gehouden met de internationale verplichtingen van Suriname en het behoud van goede bilaterale betrekkingen;
- De minister heeft verzocht hem een termijn van één week te gunnen om met de Amerikaanse vertegenwoordiging in overleg te treden over de door de Commissie geuite bezwaren en aandachtspunten;
- De uitkomsten van het diplomatieke overleg worden afgewacht alvorens de Commissie haar verdere werkwijze bepaalt.
- De mogelijkheid om de Dienst Nationale Veiligheid (DNV) bij de verdere behandeling te betreft.
- ***(zie het verslag van de commisssie d.d dinsdag 27 oktober 2026 Cie 223- C.v.R "AREAL INTERCEPTIONASSISTANCEAGREEMENT" /03–2026).***

❖ **Data gehouden vergaderingen**

De commissie heeft in totaal **3 vergaderingen** gehouden en wel op **donderdag 15 oktober 2026, donderdag 22 oktober 2026 en dinsdag 27 oktober 2026.**

BESLUITEN:

- De Commissie zal in de Huishoudelijke Vergadering van **H. 30** verslag uitbrengen;
- De Commissie komt tot de conclusie dat kan worden overgegaan tot de plenaire openbare behandeling van de onderhavige ontwerpwet, met de daarbij behorende Memorie van Toelichting, waarbij de tegen de overeenkomst aangevoerde inhoudelijke bezwaren tijdens de openbare behandeling aan de Regering kunnen worden voorgelegd ter nadere beantwoording en toelichting.
- Eventueel nog te rijzen vraagpunten kunnen tijdens de Openbare Plenaire Vergadering aan de orde worden gesteld.

Paramaribo, 10 november 2026

R. Brunswijk (Vz)

H. Lalmahomed

D. Sharman

B. Somohardjo

E. Jones

P. Atompai

R. Sapoen

Het 3de & 7de lid van de CvR / hebben dit preadvies / eindverslag niet mede-ondertekend, wegens afwezigheid